

3G-master - juridiska fakta

1. I hela landet skall uppföras ca. 8.000 mobiltelefonmaster före utgången av år 2003. Masterna utgör tveklöst det största intrånget i Sveriges landskapsbild någonsin.

Den, som får en mast i närheten av sin fastighet, kommer att drabbas av betydande ekonomiska skador i form av minskat fastighetsvärde. Vem vill bo intill en mobiltelefonmast och/eller få sin utsikt förstörd samt ständigt utsättas för mikrovågor från sändaren?

Enligt miljöbalken är mobiltelefonoperatörerna strikt skyldiga att utge skadestånd, d.v.s. kompensation, för minskade fastighetsvärden, som följer p.g.a. en masts lokalisering. I sammanhanget skall beaktas, att inte bara förfulning av landskapsbilden utgör grund för skadestånd. Människors oro över effekterna av radiovågorna är också skadestandsgrundande.

Den, som drabbas av mobiltelefonmaster, bör därför redan nu göra klart för det bolag, som uppför masterna, att man kommer att rikta skadestandsanspråk mot bolaget. Inte nog med det. Den, som upplåter sin mark till en mobiltelefonmast, är i sammanhanget också skadeståndsskyldig. Man kan sålunda, som drabbad, rikta s.k. solidariskt skadestandsanspråk mot både markägare och mobiltelefonoperatörerna för minskat fastighetsvärde.

2. Kommunernas byggnadsnämnder fattar beslut om masternas placering. Hos kommunen finns en karta, där masternas läge är markerade. Dessutom finns detaljerat material ang. varje enskild masts lokalisering. Detta material är offentlig handling. Den, som vill ta del av materialet, kan ringa bygglovsingenjören och be honom posta materialet.

3. Enligt plan- och bygglagen liksom miljöbalken skall masterna förläggas, så att de stör boende, omgivningen i övrigt och landskapsbilden minimalt. En sådan lokalisering kräver en s.k. miljökonsekvensbeskrivning innefattande alternativa lokaliseringar. Teleoperatörerna har nästan aldrig studerat alternativa lokaliseringar. Man har utan hänsyn till miljö och människor uteslutande lagt masterna, där man har närhet till väg, el- och teleledning.

4. Den, som känner sig berörd av en mast och motsätter sig lokaliseringen, bör snarast tillskriva byggnadsnämnden (observera att i en del kommuner har byggnadsnämnden slagits samman med miljö- och räddningsnämnden). Ange vilken mast ert ärende gäller samt beteckningen på Er fastighet, Er adress samt avståndet till masten. Om Ni bor i hyresfastighet behöver Ni inte ange fastighetsbeteckningen.

Ange kortfattat i Er skrivelse varför Ni motsätter Er masten. Ange t.ex. att masten orsakar en svår förfulning av er boendemiljö och att Er fastighet kommer att sjunka i värde till följd av mastens lokalisering, samt att Ni är oroliga för effekterna av mikrovågorna. Tryck speciellt på att teleoperatören inte har studerat alternativa lokaliseringar.

5. Det finns möjlighet att överklaga en kommuns bygglov ända upp till regeringsrätten. I sista hand kan man alltid gå till domstol med en s.k. förbudstalan och/eller skadestandskrav.

Björn Gillberg © Miljöcentrum

Rev. 2002-12-09